

MOCIÓ EN DEFENSA DE LA LLEI DE MEMÒRIA DEMOCRÀTICA DE LES ILLES BALEARS

Exposició de motius:

La conquesta i consolidació de la democràcia de les Illes Balears ha estat l'assoliment històric més significatiu de la nostra societat. L'assentament dels principis i valors democràtics que consagra la Constitució de 1978 fa la nostra societat més forta i constitueixen la més clara aposta de convivència en el futur.

La transformació de les institucions, de la societat civil i el recorregut de quatre dècades des de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia a les Illes Balears ens permet abordar la relació amb la història de la nostra democràcia des de la convicció que conèixer-la és la millor garantia per no repetir els errors del passat i, per tant, per assegurar el nostre futur sobre els pilars de la pau, la llibertat i la convivència.

La democràcia és una conquesta de la ciutadania i, per tant, cal conèixer d'on venim, commemorar aquesta conquesta, difondre'n els valors i preservar-la davant les amenaces de totalitarisme que, en el passat i en el present, l'envolten.

Per tot això, la societat té un deure de memòria amb les persones que van ser perseguides, empresonades, torturades i fins i tot van perdre els seus béns i fins a la seva pròpia vida en defensa de la democràcia i la llibertat. Amb l'objectiu també de la recuperació, salvaguarda i difusió de la Memòria Democràtica, de la reivindicació dels valors democràtics i els drets i llibertats fonamentals al llarg de la nostra edat contemporània.

En aquest sentit, un element comú dels països democràtics és el reconeixement institucional i social a les persones, els col·lectius i les entitats que han contribuït perquè avui es pugui gaudir d'una democràcia. Recuperar el llegat democràtic d'aquestes persones i entitats, que en molts casos han estat represaliades, s'entén com una afirmació de les llibertats democràtiques i com a voluntat de consolidar un futur comú de convivència, concòrdia i pau.

En la nostra comunitat hem avançat aquests darrers 8 vuit anys en memòria democràtica, però seguim tenint un deute pendent amb les persones i entitats que varen impulsar i defensar la democràcia durant la II República, amb aquelles que patiren repressió durant la Guerra Civil i la dictadura, i així mateix, amb aquelles que lluitaren activament pel restabliment de la democràcia durant la dictadura franquista i la Transició fins l'aprovació del nostre Estatut d'Autonomia i que en molts casos també varen ser represaliades.

La Llei de memòria i reconeixement democràtics de les Illes Balears, té per objecte el reconeixement i la garantia dels drets a la reparació, a la veritat i a la justícia de totes les víctimes de la Guerra Civil i la dictadura franquista. Així mateix, amb aquesta llei el Parlament de les Illes Balears condemna per primera vegada la dictadura franquista i rebutja qualsevol totalitarisme i règim antidemocràtic. Només des d'aquesta premissa democràtica podem restablir la memòria de les víctimes.

És important, des de les institucions democràtiques actuals, seguir coneixent quin va ser el cost humà del cop d'Estat i de la Guerra Civil a les Illes Balears i, així mateix, reconèixer aquest cost humà amb nom i llinatges i fent memòria de qui va patir repressió durant la Guerra Civil, com a garanties de no-repetició i com a una forma de reparació prevista en els Principis i directrius bàsiques de Nacions Unides sobre el dret de les víctimes de violacions de les normes internacionals de drets humans i del dret humanitari a interposar recursos i obtenir reparacions (Resolució 2005/35 de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides, de 19 d'abril de 2005).

Aquesta és la memòria i el reconeixement democràtics de les víctimes de la Guerra Civil i la dictadura franquista que proposa aquesta llei i que li dona nom: una memòria col·lectiva que té com a referents la democràcia però també el cost personal que ha suposat assolir-la en el temps, per difondre l'exemple i els valors d'aquestes persones a les generacions futures així com el propòsit de no caure en les errades i els abusos del passat.

Aquestes setmanes, el pacte PP i VOX, ja reconeixen obertament a mitjans de premsa que estan treballant en la derogació d'aquesta llei. Així, més enllà dels casos ja coneguts d'Aragó, Comunitat Valenciana i Castella i Lleó, també hi ha risc que aquestes normes siguin eliminades a les Illes Balears i Cantàbria per iniciatives de PP i Vox. Un retrocés fruit de l'aplicació dels acords programàtics signats entre el PP i VOX, que amenaça de dinamitar els consensos estatutaris i fer-nos retrocedir quaranta anys. Una regressió imposada per l'extrema dreta i executada pel Partit Popular. És indigna que el PP empli les víctimes com a monedes de canvi per a una suposada estabilitat de govern, quant ja han estat víctimes dels antidemòcrates, i ara les tornen a revictimitzar amb aquest atac a la seva dignitat.

Els drets que es vulneren amb aquesta derogació, o amb una llei de falsa "concordia", són els drets humans d'unes víctimes a les quals no s'ha reparat encara, les del franquisme, enfront de les víctimes de la repressió esdevinguda en zones sota control nominal de la II República, que varen ser reparades amb escreix des del primer moment, fins i tot amb indemnitzacions, per part de la dictadura. D'acord amb el dret internacional i les recomanacions de les Nacions Unides, la legislació que ha d'implementar-se ha de centrar-se en les víctimes no reparades, tal com ho fa l'actual llei de memòria democràtica de les Illes Balears. Una vegada que totes aquestes famílies hagin vist satisfet el seu dret a la justícia, a la veritat i a la reparació, llavors es podrà parlar d'una concòrdia autèntica, basada en un tracte equitatiu a qui va sofrir les conseqüències del conflicte i la repressió. Mentrestant, la derogació d'aquesta llei per iniciativa del Partit Popular i la ultradreta les úniques coses que afavoreix són la retallada de drets fonamentals al col·lectiu de víctimes del franquisme i la revictimització de milers de persones de les Balears a les quals els governs, per a vergonya de tota la societat, han ignorat durant massa dècades de democràcia.

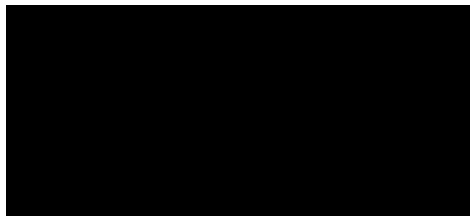
Davant aquesta involució i retrocés en drets i llibertats, la societat civil i les entitats socials que s'han constituït en la "Plataforma en Defensa de la Memòria Democràtica", que duen anys treballant i lluitant en favor drets humans i de la memòria democràtica, mostren la nostra màxima preocupació i demanden que la Memòria Històrica segueixi sent una política

d'Estat i que la seva aplicació es dugui a terme de manera efectiva, no depenent de la voluntat del govern de torn. D'aquí, la importància de mantenir i de seguir impulsant aquesta llei i el seu desenvolupament, que fou fruit del consens ampli de la societat civil d'aquesta comunitat.

Per tot això exposat, el grup Socialista proposa al pròxim Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu l'aprovació de la següent moció amb **PROPOSTA D'ACORD**:

1. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu insta al Govern de les Illes Balears a donar continuïtat a les polítiques públiques de memòria democràtica.
2. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu insta al Govern de les Illes Balears a no promoure la derogació de la Llei de memòria i reconeixement democràtics de les Illes Balears, donada la importància de mantenir i de seguir impulsant aquesta llei i el seu desenvolupament, que fou fruit del consens ampli de la societat civil d'aquesta comunitat.
3. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu insta el Govern de l'Estat a recórrer al Relator especial sobre Veritat, Justícia i Reparació i el Relator d'Execucions Extrajudicials, perquè avaluin la conformitat de la derogació de les lleis de memòria democràtica en diverses comunitats autònomes amb les millors pràctiques internacionals i els compromisos internacionals adquirits per Espanya en matèria de Drets Humans.
4. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu insta el Govern de l'Estat a recórrer davant el Tribunal Constitucional les derogacions de les lleis autonòmiques de memòria democràtica per part dels governs de PP i VOX.
5. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu insta el Govern de l'Estat que elevi aquesta qüestió per la seva gravetat a les principals instàncies europees i internacionals.

Santa Eulària des Riu, 16 d'abril de 2024

Alan Ripoll Ribas
Portaveu grup municipal socialista